

D.E.U. br. 21/019

HRVATSKI SABOR

Odbor za zaštitu okoliša i prirode

KLASA: 022-03/22-01/11

URBROJ: 6521-29-22 -

Zagreb, 17. veljače 2022.

ODBOR ZA EUROPSKE POSLOVE
g. Domagoj Hajduković, predsjednik

Predmet: Mišljenje o Stajalištu Republike Hrvatske o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o osnivanju Socijalnog fonda za klimatsku politiku COM (2021) 568, D.E.U. br. 21/019

Odbor za zaštitu okoliša i prirode Hrvatskoga sabora razmotrio je, na 28. sjednici održanoj 17. veljače 2022. godine Stajalište Republike Hrvatske o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o osnivanju Socijalnog fonda za klimatsku politiku COM (2021) 568, koje je Odboru za zaštitu okoliša i prirode sukladno članku 154. stavku 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora dostavio Odbor za europske poslove, aktom od 24. siječnja 2022. godine.

Stajalište Republike Hrvatske o ovom Prijedlogu uredbe usvojila je Koordinacija za unutarnju i vanjsku politiku Vlade Republike Hrvatske Zaključkom KLASA: 022-03/21-07/470, Urbroj: 50301-21/22-21-3 na sjednici održanoj 13. prosinca 2021. godine.

Stajalište Republike Hrvatske obrazložio je državni tajnik Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja te istaknuo da je opći cilj Socijalnog fonda za klimatsku politiku pridonijeti tranziciji prema klimatskoj neutralnosti rješavanjem pitanja socijalnih učinaka uključivanja emisija stakleničkih plinova iz zgrada i cestovnog prometa u područje primjene Direktive o ETS-u. Posebni cilj Fonda je pružiti potporu ranjivim kućanstvima, mikropoduzećima i korisnicima usluga prijevoza privremenom izravnom potporom dohotku te mjerama i ulagajima namijenjenima povećanju energetske učinkovitosti zgrada, dekarbonizaciji grijanja i hlađenja zgrada, uključujući integraciju energije iz obnovljivih izvora te omogućivanje boljeg pristupa mobilnosti i prijevozu s nultom i niskom stopom emisija. Fond se osniva za razdoblje od 2025. do 2032. godine. Svaka država članica trebala bi donijeti svoj socijalni plan za klimatsku politiku. Plan se podnosi zajedno s ažuriranim integriranim klimatsko-energetskim planom, a službeno podnošenje očekuje se do kraja lipnja 2024. godine. Na temelju pozitivne ocjene socijalnog plana za klimatsku politiku, EK će sklopiti sporazum s predmetnom državom članicom. Financijska omotnica Fonda iznosi 23,7 milijardi EUR za razdoblje 2025.-2027. te 48,5 milijardi eura za razdoblje 2028.-2032., što u načelu čini 25% očekivanih prihoda od prodaje emisijskih jedinica na dražbi u okviru trgovanja emisijama za zgrade i cestovni promet. Maksimalni iznos sredstava koji može biti dodijeljen RH temeljem Prijedloga uredbe iznosi 1.403.864.753,00 EUR. Države članice sufinanciraju minimalno 50% ukupno procijenjenih troškova za mjere iz Socijalnog plana za klimatsku politiku.

Republika Hrvatska pozdravlja ciljeve Prijedloga uredbe te ključnim za daljnji rad na određenim dijelovima paketa ističe prijedloge revizije VFO-a i ODS-a. RH smatra da metodologija izračuna raspodjele sredstava Socijalnog fonda za klimatsku politiku nije dovoljno jasna te da bi trebalo transparentno objaviti metodologiju izračuna za svaku državu članicu zasebno. RH ističe da će razvijenije države članice moći koristiti nova sredstva, koja dobiju, za konkretne mjere smanjenja emisija, dok će one manje razvijene biti prisiljene usmjeriti značajan dio svojih prihoda od novog ETS-a u suzbijanje samih učinaka rasta cijena prijevoza i stanovanja te će raspolagati manjim iznosima za mjere kojima će se smanjiti potrebe za fosilnim gorivima i samim time smanjiti emisije. RH zastupa stajalište da bi dijeljeno upravljanje Fondom rezultiralo boljom suradnjom između EK i država članica te da se Prijedlogom uredbe treba propisati da se sredstva Fonda uplaćuju predfinanciranjem za svaku godinu trajanja Fonda posebno. Ovakva odredba posebno je važna za RH obzirom da će imati velike financijske izdatke za sprječavanje energetskog siromaštva

koje neće moći pokriti samo iz proračunskih sredstava. Nadalje, RH predlaže da se u prijedlog propisa uvedu odredbe koje će omogućiti predfinanciranje kao što je propisano za npr. Modernizacijski fond, a na temelju podnesenih planova država članica i liste projekata i programa koji će se financirati sredstvima Socijalnog fonda. Ujedno RH smatra da je potrebna detaljna informacija EK o tome zašto je stopa nacionalnog sufinanciranja tako visoka (min 50%), uzimajući u obzir da se cjelokupna omotnica Fonda sastoji od sredstava koji predstavljaju 25% prihoda država članica iz novog sustava trgovanja emisijama iz sektora zgradarstva i cestovnog prometa. U vezi povećanja Inovacijskog fonda RH se ne slaže sa člankom 30.d. stavkom 4. Direktive o ETS-u kojim se 150 milijuna emisijskih jedinica izdanih u okviru novog sustava trgovanja emisijama za cestovni promet i zgrade stavlja na raspolaganje Inovacijskom fondu kako bi se potaknula zelena tranzicija. Stoga predlaže da se navedena sredstva stave na raspolaganje državama članicama kroz Socijalno klimatski fond za financiranje mjera dekarbonizacije u sektorima zgradarstva i prometa. Osim toga, imajući u vidu da je početak razdoblja provedbe uvijek nešto sporiji, posebno kada je u pitanju osnivanje novog fonda (dodatno vrijeme za uspostavljanje i funkcioniranje cjelokupnog sustava kako bi mogao isporučiti dovoljnu razinu ili rezultate), RH smatra da postizanje opipljivog napretka iz članka 19. točka 7. ne treba biti kriterij za isplatu financijskih sredstava država članica.

Nakon uvodnog obrazloženja dodatna pojašnjenja zatražena su vezano za neslaganje RH da se 150 milijuna iz novog EU ETS-a za cestovni promet i zgradarstvo stavlja u Inovacijski fond. Ravnateljica Uprave za klimatske aktivnosti pojasnila je da je stav kako bi sredstva trebala biti usmjerena u sektor odnosno namjene iz koje proizlaze emisije. Generalno smo zadovoljni da se formira još jedan fond za tu namjenu i želja je da većina tih sredstava ide u tu namjenu tj. ulaganja u energetske učinkovitost zgrada i promet. Što se tiče prometa ovdje nije samo riječ samo o ulaganjima u zamjenu za vozila na alternativna goriva već općenito jačanju mobilnosti. Navedeno podrazumijeva ulaganje u javni prijevoz i omogućavanje njegove dostupnosti građanima koji su socijalno ugroženi.

Vezano uz predviđenu visoku stopu nacionalnog sufinanciranja izneseno je kako ista možda ne bi trebala biti ista za sve zemlje članice.

U raspravi je otvoreno pitanje koliko će Republika Hrvatska morati osigurati zelene energije da pokrije sve ciljeve iz ovih prijedloga novih akata EU o kojima se raspravlja. Naglašena je uloga i značaj gospodarstva i turizma te istaknuto kako je potrebno sagledati kako će se pokriti manjak energije koji je štetan za prirodu (ocijenjeno da je to zadatak ne samo za RH već i cijelu Europu).

Ravnateljica Uprave za klimatske aktivnosti obrazložila je da upravo stoga ulažemo u obnovljive izvore energije te imamo ciljeve da do 2030. godine imamo 65% odnosno 2/3 konzuma energije iz obnovljivih izvora energije, a čak 100% niskougljične energije do 2030. godine.

Nastavno na ovu problematiku u raspravi je dodatno podržano nastojanje da RH dobiva čistu energiju iz obnovljivih izvora energije i da ona bude jeftina i dostupna svima, ali je i problematizirana realnost planova na razini EU. Upozoreno je kako su realnost RH gradovi poput Siska, Kutine, Slavenskog Broda na čiju kvalitetu zraka značajno utječu emisije nastale uporabom drvenog ugljena za grijanje u domaćinstvima. S druge strane sada govorimo o ambicijama da do 2027. godine avioni koriste održiva goriva ili će plaćati za emisije. Istaknuto je kako bi velik uspjeh za RH bio riješiti problem održivog grijanja u gradovima.

Nakon provedene rasprave Odbor za zaštitu okoliša i prirode Hrvatskoga sabora, sukladno članku 152. stavku 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora jednoglasno (9 glasova „za“) je utvrdio sljedeće:

MIŠLJENJE

Odbor podržava Stajalište Republike Hrvatske o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o osnivanju Socijalnog fonda za klimatsku politiku COM (2021) 568

Za izvjestitelja na sjednici Odbora za europske poslove određena je Sandra Benčić, predsjednica Odbora.

PREDSJEDNICA ODBORA
Sandra Benčić